

**KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO ATASKAITA
DĖL KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS 2024 METŲ METINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO,
SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO**

2025 m. gegužės 15 d. Nr. TK-1-(1.4)
Kalvarija

Auditas atliktas, vykdant
Savivaldybės kontrolieriaus 2025-01-17 įsakymą Nr. KVĮ-1

Auditą atliko:
Kalvarijos savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Auditas pradėtas 2025-01-20
Auditas baigtas 2025-05-14

TURINYS

SANTRAUKA.....	3
IŽANGA	5
AUDITO REZULTATAI.....	6
1. SAVIVALDYBĖS 2024 M. KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO RENGIMO VERTINIMAS	6
2. KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS 2024 M. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS.....	7
2.1. Biudžeto pajamų plano vykdymas.....	8
2.2. Savivaldybės biudžeto išlaidos	10
2.3. Mero rezervo lėšų panaudojimas	14
2.4. Skolos ir skoliniai įsipareigojimai	15
2.5. Skolinimosi teisinis pagrindas ir ilgalaikiai įsipareigojimai.....	16
3. SAVIVALDYBĖS 2024 M. METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO DUOMENŲ VERTINIMAS	16
3.1. Finansinių ataskaitų rinkinio parengimo ir pateikimo vertinimas	16
3.2. Finansinių ataskaitų rinkinio duomenų vertinimas	17
3.3. Finansinių ataskaitų rinkinio duomenų korektiškumo vertinimas	20
3.4. Ilgalaikio turto apskaitos vertinimas.....	21
4. SAVIVALDYBĖS 2024 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS VERTINIMAS	22
5. KITI DALYKAI – VIDAUS KONTROLĖS SISTEMA IR APSKAITOS KOMPIUTERIZAVIMAS.....	23
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	24
PRIEDAI	25
1 priedas. Audito apimtis ir metodai.....	25
2 priedas. Kalvarijos savivaldybei pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų (viešojo sektoriaus subjektų) vidaus kontrolės vertinimas	27
3 priedas. Kalvarijos savivaldybės 2024 m. konsoliduojamų VS subjektų sąrašas.....	30
4 priedas. Teisės aktai, kuriais vadovaujantis atliktos audito procedūros	31

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vykdydama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo² nuostatas, Kalvarijos savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) atliko Kalvarijos savivaldybės (toliau – Savivaldybės) 2024 metų metinių ataskaitų rinkinio³ ir savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų ir jų grupių ataskaitų rinkinių (viešojo sektoriaus subjektų grupę sudarančių subjektų ataskaitų rinkiniai, kurių duomenys konsoliduojami į vieną ataskaitų rinkinį ir teikiami kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinys) auditą.

Auditas atliktas pagal Tarptautinius audito standartus⁴. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl Savivaldybės 2024 metų metinių ataskaitų rinkinio duomenų pareiškiama audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (ataskaitos 25 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys

Kalvarijos savivaldybė, rengdama ir tvirtindama 2024 metų savivaldybės biudžeto projektą, vadovavosi Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo⁵, Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymo⁶, Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo⁷ nuostatomis, ir Kalvarijos savivaldybės 2024 m. biudžetą patvirtino Kalvarijos savivaldybės strateginio 2024-2026 metų veiklos plano pagal programas pagrindu⁸.

Kalvarijos savivaldybės tarybos sprendimais Savivaldybės 2024 metų biudžetas buvo tikslintas šešis kartus: 2024 m. kovo 15 d. sprendimu Nr. T-66, birželio 28 d. sprendimu Nr. T-139, rugpjūčio 29 d. sprendimu Nr. T-167, rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. T-184, lapkričio 29 d. sprendimu Nr. T-224 ir gruodžio 27 d. sprendimu Nr. T-244. Patikslintas ataskaitinio laikotarpio biudžeto pajamų planas buvo 22 948,2 tūkst. Eur, išlaidų planas – 24 941,8 tūkst. Eur (įskaitant paskolų grąžinimą).

2024 metų biudžeto pajamų surinkimo planas įvykdytas 95,7 proc. Savivaldybės biudžetas pernai metais gavo 21 962 tūkst. Eur pajamų arba 986,2 tūkst. Eur mažiau nei buvo planuota. Didžiausią gautų pajamų dalį, kaip ir ankstesniais metais, sudarė mokesčiai ir dotacijos.

Nepanaudota 557,8 tūkst. Eur Kalvarijos savivaldybės biudžetui skirtų valstybės biudžeto dotacijų.

Savivaldybės 2024 metų biudžeto patikslintas išlaidų planas sudarė 24 941,8 tūkst. Eur. Savivaldybės biudžeto išlaidų planas įvykdytas 89,1 proc., panaudota 22 229,4 tūkst. Eur asignavimų.

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su pakeitimais); 67 str. 1 d. 2 p.

² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212 (su pakeitimais); 16 str. 1 d.

³ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212 (su pakeitimais); 2 str. 29 d., 16 str. 3 d.

⁴ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 (su pakeitimais) 16 str.

⁶ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su pakeitimais) 6 str. 1 p., 15 str. 2 d. 12 ir 13 p., 66 str.

⁷ Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas 2023 m. gruodžio 5 d. Nr. XIV-2297.

⁸ Kalvarijos savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 23 d. sprendimas Nr. T-27 „Dėl Kalvarijos savivaldybės 2024-2026 metų strateginio veiklos plano tvirtinimo“.

Savivaldybės 2024 m. biudžeto planuojamos pajamos lyginant su 2023 m. padidėjo 3 213,1 tūkst. Eur; išlaidos padidėjo 2 993,8 tūkst. Eur.

2024 m. biudžeto asignavimai skirti 8 programų vykdymui.

Savivaldybės mokėtinos sumos (be paskolų grąžinimo) 2024 m. gruodžio 31 d. buvo 116,4 tūkst. Eur (2024 m. sausio 1 d. buvo 110,6 tūkst. Eur) arba 5,8 tūkst. Eur didesnės negu 2024 m. pradžioje. Savivaldybės paskolų įsiskolinimai nepakito ir ataskaitiniais metais liko ta pati 1 343 tūkst. Eur suma.

Duomenys metinėse Savivaldybės ataskaitose dėl grąžintų skolų nesutampa. Skolinių įsipareigojimų ataskaitos 40 eilutėje „Įvykdyti skoliniai įsipareigojimai“ nurodyta 346,3 tūkst. Eur suma, o biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos 117 eilutėje „Grąžintos ilgalaikės paskolos“ nurodyta 279,5 tūkst. Eur.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys

Ne visi keliai (gatvės) teisiškai įregistruoti.

Savivaldybėje nėra patvirtintas sąrašas parkų, skverų, jie nėra įteisinti, buhalterinėje apskaitoje kaip biologinis turtas neapskaityti. Savivaldybės vykdoma želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir apskaita neatitinka nustatytų Želdynų įstatymo nuostatų⁹. Biologinį turtą savivaldybėje sudaro tik daugiamečiai sodiniai.

Prie minėtų ataskaitų rinkinio nepateiktas Savivaldybės panaudos sutarčių sąrašas ir nenurodyta tokio turto vertė.

Atlikus Finansinių ataskaitų rinkinio informacijos apie nuosavybės dalies, tarpusavio sandorių eliminavimo, nederintų operacijų, rankinių įrašų peržiūrą, nustatėme, kad atskleista visa viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartuose reikalaujama informacija. Ataskaitiniais metais klaidų nėra, todėl darytina išvada, kad Savivaldybės 2024 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys yra korektiškas.

Savivaldybės 2024 metų veiklos ataskaita

Kalvarijos savivaldybės 2024 metų veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka savivaldybės 2024 metų metinių finansinių ataskaitų rinkinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis.

Rekomendacijos

1. Savivaldybės interneto svetainėje kasmet pateikti tikrą ir teisingą informaciją apie esamus Kalvarijos savivaldybės įsiskolinimus.

2. Laikytis teisės aktuose nustatytų metinių ataskaitų rinkinių pateikimo terminų: Savivaldybės metinis biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys iki kovo 15 d. ir Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys iki balandžio 20 d.

3. Skolinių įsipareigojimų ir Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitose suvienodinti duomenis apie įvykdytus skolinius įsipareigojimus.

4. Užtikrinti, kad Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje pateikta informacija būtų išsami, korektiška ir teisingai rodytų viešojo sektoriaus subjekto finansinę ir turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną – į ataskaitų rinkinį įtraukti visą privalomą informaciją, pvz., panaudos sutarčių sąrašą).

5. Patvirtinti parkų, skverų sąrašą, juos užregistruoti teisės aktų nustatyta tvarka.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (24 psl.).

⁹ Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas 2007 m. birželio 28 d. Nr. X-1241 (su pakeitimais) 10 str.

IŽANGA

Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį, apimančią savivaldybės praėjusių metų veiklos ataskaitą, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį ir savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, rengia Savivaldybės administracija. Pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo priedą atsakingi viešojo sektoriaus subjektai metinę veiklos ataskaitą ir finansinių ataskaitų rinkinį teikia savivaldybių kontrolės ir audito tarnyboms ne vėliau kaip iki kitų metų balandžio 20 dienos, o biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį – iki kovo 15 dienos. Pagal to paties įstatymo 2 str. 29 d. viešojo sektoriaus subjektų grupės ataskaitų rinkinys – viešojo sektoriaus subjektų grupę sudarančių subjektų ataskaitų rinkiniai, kurių duomenys konsoliduojami į vieną ataskaitų rinkinį ir teikiami kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinys. Jų grupių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau – VSAKIS).

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys rengiamas konsolidavus žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas 2024 metų konsolidavimo kalendoriuje¹⁰ numatytais terminais. Pagal nustatytą viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsolidavimo schemą¹¹ savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys priskiriamas II konsolidavimo lygiui.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą¹² valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo ataskaitų rinkinių sudėties, turinio ir teikimo reikalavimai nustatyti Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme. 2024 m. savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys sudarytas iš Savivaldybės išdo ir 12 asignavimų valdytojų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių. Savivaldybės biudžetas buvo vykdomas vadovaujantis 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu¹³. Šiuo įstatymu buvo patvirtintos 2024 metų savivaldybės biudžeto pajamos ir asignavimai. Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymu, už programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatų naudą atsako biudžeto asignavimų valdytojai¹⁴.

Audito tikslas – įvertinti Kalvarijos savivaldybės 2024 metų metinių ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Kalvarijos savivaldybė (Kalvarijos savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybės administracija) – savivaldybės biudžetinė įstaiga, turinti viešojo juridinio asmens statusą, kodas 188751268, adresas – Laisvės g. 2, LT-69214, Kalvarija ir Savivaldybės biudžetinės įstaigos). Steigėjas – Kalvarijos savivaldybės taryba.

Kalvarijos savivaldybės administracijai pernai metais vadovavo direktorius Gintaras Zavistauskas. Savivaldybės 2024 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį parengė Finansų ir biudžeto planavimo skyrius. Skyriaus vedėjos pareigas ėjo Laima Trečiokienė.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nuomonė dėl Savivaldybės 2024 metų metinių ataskaitų rinkinių duomenų pareiškiama audito išvadoje.

Audito ataskaita teikiama Kalvarijos savivaldybės tarybai, Kalvarijos savivaldybės merui, Kalvarijos savivaldybės administracijos direktoriui.

¹⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2024 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-414 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo įgyvendinimo rengiant valstybės 2024 metų ataskaitų rinkinį ir nacionalinį 2024 metų ataskaitų rinkinį“.

¹¹ Ten pat.

¹² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 (su pakeitimais) 30 str. 1 d.

¹³ Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas 2023 m. gruodžio 5 d. Nr. XIV-2297.

¹⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 str.

AUDITO REZULTATAI

1. SAVIVALDYBĖS 2024 M. KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO RENGIMO VERTINIMAS

Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį ir savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį rengia Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto planavimo skyrius. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo priedą atsakingi viešojo sektoriaus subjektai šiuos rinkinius teikia savivaldybių kontrolės ir audito tarnyboms ne vėliau kaip iki kitų metų atitinkamai kovo 15 d. ir balandžio 20 dienos. Ataskaitų rinkiniai Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje gauti atitinkamai 2025 m. vasario 11 d. ir balandžio 22 d. Pažymėtina, kad savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio rengimo procesai yra skirtingi – skiriasi ne tik duomenų šaltiniai, kurių pagrindu rengiami minėti ataskaitų rinkiniai, bet ir rinkinių rengimo laikotarpis.

Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą bei tvirtinimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 30 ir 31 straipsniai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės¹⁵.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 3 str. metinės ataskaitos sudaromos pasibaigus finansiniams metams pagal finansinių metų paskutinės dienos apskaitos registrų duomenis. Iki ataskaitų sudarymo, vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro tvirtinamais viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, apskaitos registruose turi būti registruotos visos viešojo sektoriaus subjekto ataskaitinio laikotarpio ūkinės operacijos. Ataskaitos rengiamos remiantis apskaitos registrų duomenimis:

- 1) finansinės ataskaitos – atsižvelgiant į ūkinių operacijų įvykimo laiką;
- 2) biudžeto vykdymo ataskaitos – atsižvelgiant į piniginių įplaukų ir piniginių išlaidų laiką, jeigu kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose apskaitos tvarkymą, nenurodyta kitaip.

Ataskaitos turi būti sudarytos laikantis tokio principo, kad būtų tikrai ir teisingai parodytas viešojo sektoriaus subjekto turtas, finansavimo sumos, išipareigojimai, pajamos ir sąnaudos, grynasis turtas, pinigų srautai, išlaidų sąmatos vykdymas, biudžeto vykdymas. Ataskaitose teikiama informacija turi būti tinkama ataskaitų informacijos vartotojų sprendimams priimti, patikima, visais reikšmingais atžvilgiais išsami, suprantama, palyginama, atsekama (yra aiški jos rengimo, teikimo seka)¹⁶. Finansų ir biudžeto planavimo skyrius, rengdamas savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, remiasi savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų jai pateiktų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenimis ir į savivaldybės biudžetą gautų pajamų apskaitos duomenimis.

Kalvarijos savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys rengiamas konsolidavus žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas 2024 metų konsolidavimo kalendoriuje¹⁷ numatytais terminais. Pagal nustatytą viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsolidavimo schemą¹⁸ savivaldybės konsoliduotasis finansinių ataskaitų rinkinys priskiriamas II konsolidavimo lygiui. Vadovaujantis 2024 m. konsolidavimo schema, į 2024 m. Kalvarijos savivaldybės konsoliduotąsias finansines ataskaitas įtrauktos 13 Kalvarijos savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos (Kalvarijos savivaldybės išdas, 12 biudžetinių įstaigų ir 1 sveikatos viešoji įstaiga, pagal Lietuvos Respublikos

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.

¹⁶ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 3 str. 1-4 d.

¹⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2024 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-414 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo įgyvendinimo rengiant valstybės 2024 metų ataskaitų rinkinį ir nacionalinį 2024 metų ataskaitų rinkinį“.

¹⁸ Ten pat.

viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą priskirta prie viešojo sektoriaus subjektų – VšĮ Kalvarijos savivaldybės sveikatos centras). Į šį ataskaitų rinkinį yra įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausančių bendrovių ir įstaigų nuosavas kapitalas.

Viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinių ataskaitų rinkinį sudarančios finansinės ataskaitos rengiamos konsoliduojant viešojo sektoriaus subjektų grupei priklausančių viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų duomenis. Konsoliduoti duomenys gaunami juos susumuojant ir eliminuojant viešojo sektoriaus subjektų grupei priklausančių viešojo sektoriaus subjektų tarpusavio ūkinių operacijų įtaką. Konsoliduojami to paties ataskaitinio laikotarpio viešojo sektoriaus subjektų grupės ataskaitų duomenys¹⁹.

Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinys – savivaldybės veiklos ataskaita, finansinių ataskaitų rinkinys ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys – teikiamas savivaldybės bendruomenei. Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį rengia ir jį savivaldybės tarybai teikia svarstyti bei tvirtinti savivaldybės meras²⁰.

Įvertinus pagrindinių ataskaitų duomenis, nustatyta, kad konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenys konsoliduoti korektiškai.

2. KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS 2024 M. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros, 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimus.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 34 str. 6 d. 1 p., savivaldybės administracijos direktorius valdo savivaldybės administracijai skirtus biudžeto asignavimus, o vadovaujantis to paties įstatymo 27 str. 2 d. 1 p., meras organizuoja savivaldybės biudžeto sudarymą ir vykdymą, teikia savivaldybės tarybai savivaldybės biudžeto projektą, biudžeto tikslinimą ir savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį.

Kalvarijos savivaldybė, rengdama 2024 metų savivaldybės biudžeto projektą, laikėsi Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo²¹ 16 str., Vietos savivaldos įstatymo²² 66 str. nuostatų ir 2024 m. biudžetą patvirtino po Kalvarijos savivaldybės strateginio 2024–2026 metų veiklos plano pagal programas patvirtinimo. Kalvarijos savivaldybės strateginis 2024–2026 metų veiklos planas pagal programas patvirtintas 2024 m. vasario 23 d.²³, o Kalvarijos savivaldybės 2024 metų biudžetas patvirtintas 2024 m. vasario 23 d. vėlesniu sprendimu tame pačiame savivaldybės tarybos posėdyje²⁴.

Savivaldybės biudžetas nebuvo patvirtintas laiku, kaip numatyta Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo²⁵ 16 str. 2 d., tai yra per 2 mėnesius nuo valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo priėmimo (įsigaliojo 2023-12-15). 2024 m. savivaldybės biudžetas priimtas praėjus daugiau kaip 2 mėn. nuo minėtų rodiklių patvirtinimo įstatymo priėmimo.

Savivaldybės biudžetas buvo tikslinamas 6 kartus.

Savivaldybės 2024 metų biudžetas sudarytas programiniu principu, asignavimai skirti aštuonioms Tarybos patvirtintoms programoms.

Savivaldybės taryba, vadovaudamasi Vietos savivaldos, Biudžeto sandaros ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymais, 2024 m. vasario 23 d. patvirtino Kalvarijos savivaldybės 2024 metų biudžetą – 20 695,6 tūkst. Eur pajamų, kitus biudžeto finansavimo šaltinius – 1 630 tūkst. Eur biudžeto likučius, nukreiptus asignavimų

¹⁹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 3 str. 5 d.

²⁰ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 62 str.

²¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 (su pakeitimais).

²² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su pakeitimais).

²³ Kalvarijos savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 23 d. sprendimas Nr. T-27.

²⁴ Kalvarijos savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 23 d. sprendimas Nr. T-37.

²⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 (su pakeitimais).

valdytojams, 100,6 tūkst. Eur tikslinę paskirtį turinčių lėšų likutį bei 22 325,6 tūkst. Eur asignavimų (iš jų: 2 283,4 tūkst. Eur valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 4 384,6 tūkst. Eur mokymo lėšoms, 12 406 tūkst. Eur savarankiškoms funkcijoms vykdyti).

Savivaldybės tarybos sprendimais 2024 metų Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų planas tikslintas šešis²⁶ kartus, padidintas 2 252,6 tūkst. Eur ir metų pabaigoje sudarė 22 948,2 tūkst. Eur. Biudžeto pajamų vykdymo 2024 m. gruodžio 31 d. metinėje ataskaitoje patikslintas biudžeto pajamų planas nurodytas 22 948,2 tūkst. Eur; apyvartinių lėšų metų pradžios likutis 1 730,6 tūkst. Eur ir iš viso 24 958,3 tūkst. Eur; asignavimų planas – 23 855,3 tūkst. Eur. Asignavimai paskirstyti: išlaidoms 22 308,7 tūkst. Eur (iš jų: darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui – 12 182,9 tūkst. Eur; prekėms ir paslaugoms – 7 155 tūkst. Eur, soc. išmokoms – 2 910 tūkst. Eur, turtui įsigyti – 1 546,6 tūkst. Eur.).

2.1. Biudžeto pajamų plano vykdymas

Savivaldybės biudžeto pajamų duomenys tinkamai priskirti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ekonominei klasifikacijai ir teisingomis sumomis įtraukti į Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto planavimo skyriaus parengtą Savivaldybės biudžeto pajamų vykdymo 2024-12-31 ataskaitą.

Savivaldybės tarybos patvirtintas Savivaldybės 2024 m. biudžeto pajamų planas 20 695,6 tūkst. Eur. Vėlesniais Savivaldybės tarybos sprendimais Savivaldybės 2024 m. biudžeto pajamų planas buvo tikslintas šešis kartus ir padidintas 2 252,6 tūkst. Eur, todėl metų pabaigoje sudarė 22 948,2 tūkst. Eur. 2024 metų biudžeto pajamų surinkimo planas įvykdytas 95,7 proc.; į Savivaldybės biudžetą per 2024 metus gauta 21 962 tūkst. Eur pajamų arba 986,2 tūkst. Eur mažiau, nei buvo planuota. Duomenys apie 2024 metų Savivaldybės biudžeto pajamų surinkimą ir planinių užduočių įvykdymą pagal atskiras pajamų rūšis pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. 2024 metų biudžeto pajamų plano įvykdymas

Eilės Nr.	Pajamų pavadinimas	Patikslintas planas, tūkst. Eur	Faktiškai gautos pajamos tūkst. Eur	Plano įvykdymas	
				Skirtumas tūkst. Eur	Įvykdymo proc.
1.	Mokesčiai	10 700	11 555,7	855,7	108
1.1.	<i>Gyventojų pajamų mokestis</i>	10 495,6	11 232,1	736,5	107
1.2.	<i>Turto mokesčiai</i>	183	285	102	155,7
1.3.	<i>Prekių ir paslaugų mokesčiai</i>	22	38,6	16,6	175,5
2.	Dotacijos	11 556,1	9 611,4	-1 944,7	83,2
3.	Kitos pajamos	639,1	699,8	60,7	109,5
4.	Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	53	95,1	42,1	179,4
	Iš viso pajamų	22 948,2	21 962	-986,2	95,7
5.	Metų pradžios apyvartinių lėšų likutis	1 730,6	1 730,6	0	100
6.	Įplaukos iš finansinio turto ir įsipareigojimų	279,5	279,5	-	-
	Iš viso:	24 958,3	23 972,1	-	-

Didžiausią dalį Savivaldybės 2024 m. faktiškai gautų biudžeto pajamų sudarė mokesčiai (11 555,7 tūkst. Eur arba 52,6 proc. visų biudžeto pajamų, iš kurių gyventojų pajamų mokestis sudaro 11 232,1 tūkst. Eur arba 97,2 proc. visų mokesčių pajamų). Savivaldybės biudžeto pajamų iš mokesčių bendras planas įvykdytas 108 proc., t. y. gauta 855,7 tūkst. Eur daugiau nei buvo planuota.

²⁶ Kalvarijos savivaldybės tarybos sprendimai: 2024 m. kovo 15 d. sprendimas Nr. T-66, birželio 28 d. sprendimas Nr. T-139, rugpjūčio 29 d. sprendimas Nr. T-167, rugsėjo 30 d. sprendimas Nr. T-184, lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T-224 ir gruodžio 27 d. sprendimas Nr. T-244.

Pajamų iš dotacijų surinkta 9 611,4 tūkst. Eur, kas sudaro 43,8 proc. visų biudžeto pajamų. Savivaldybės biudžeto pajamų iš dotacijos bendras planas įvykdytas 83,2 proc. t. y. gauta 1 944,7 tūkst. Eur mažiau negu buvo planuota.

Kitų pajamų surinkta į biudžetą 699,8 tūkst. Eur, kas sudaro 3,2 proc. visų biudžeto pajamų. Savivaldybės biudžeto kitų pajamų bendras planas įvykdytas 109,5 proc. t. y. gauta į biudžetą 60,7 tūkst. Eur daugiau negu planuota.

Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų surinkta į biudžetą 95,1 tūkst. Eur, kas sudaro 0,4 proc. visų biudžeto pajamų. Šių pajamų įvykdymas 179,4 proc., t. y. gauta 42,1 tūkst. Eur daugiau nei planuota.

Neįvykdyti pajamų planai

Neįvykdytas bendras pajamų planas iš dotacijų, gauta 1 944,7 tūkst. Eur (16,8 proc.) mažiau nei planuota.

Mokesčių už medžiojamų gyvūnų išteklius gauta 37,1 tūkst. Eur (78,9 proc.) mažiau negu planuota.

Bendrai turto pajamų gauta 3,3 tūkst. Eur (1,9 proc.) mažiau.

Viršplaninės biudžeto pajamos

Daugiausia virš plano į savivaldybės biudžetą pervesta:

Mokesčiai:

- gyventojų pajamų mokesčio (iš VMI) gauta 737,1 tūkst. Eur (7 proc.) daugiau negu planuota;

- žemės mokesčio surinkta 89,2 tūkst. Eur (81,1 proc.) daugiau negu planuota;

- mokesčių už aplinkos teršimą gauta 16,6 tūkst. Eur (75,5 proc.) daugiau;

- nuomos mokesčio už valstybinę žemę pajamų gauta 12,1 tūkst. Eur (17,3 proc.) daugiau negu planuota;

- kitų mokesčių už valstybinius gamtos išteklius surinkta 20,3 tūkst. Eur (38 proc.) daugiau.

Rinkliavų planas viršytas beveik dvigubai, t. y. 23,4 tūkst. Eur arba 97,5 proc. daugiau. Iš jų valstybės rinkliavos surinkta 9 tūkst. Eur, o vietinės rinkliavos – 14,4 tūkst. Eur daugiau.

Pajamų už realizuotus pastatus ir statinius surinkta 35,5 tūkst. Eur arba 72,4 proc. daugiau.

Savivaldybė 2024 metais valstybės biudžetui grąžino 557,8 tūkst. Eur nepanaudotos valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, kurios sumos pavaizduotos 2 lentelėje. Palyginimui 2023 m. grąžinta 449,96 tūkst. Eur, 2022 m. – 778,7 tūkst. Eur, 2021 m. – 28,6 tūkst. Eur, 2020 m. – 69,1 tūkst. Eur, 2019 m. – 39,73 tūkst. Eur, 2018 m. – 48,41 tūkst. Eur, 2017 metais – 28,08 tūkst. Eur.

2 lentelė. Nepanaudotos tikslinės dotacijos gautos ir nepanaudotos sumos, Eur

Viešojo sektoriaus subjektas	Nepanaudota (grąžinta) suma
Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	5 673,05
Sveikatos apsaugos ministerija	917,96
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	471 962,44
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas	64 141,26
Asmenų su negalia teisių apsaugos agentūra	11 927,67
Aplinkos ministerija	3 182,15
Teisingumo ministerija	10
Iš viso	557 814,53

2024 metais bendrai gauta pajamų 2 187,4 tūkst. Eur daugiau nei 2023 metais. Savivaldybės 2024 m. pajamų didėjimą įtakojo ženklus mokesčių rinkimo ir dotacijų augimas. Savivaldybės biudžeto 2024-12-31 apyvartinių lėšų likutis ataskaitos duomenimis sudarė 1 730,6 tūkst. Eur.

Duomenys apie gautas pajamas ir jų palyginimas su praėjusiais metais pateikti 3 lentelėje

3 lentelė. Kalvarijos savivaldybės biudžeto pajamos 2023 m. – 2024 m.

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	Įvykdyta 2023 metais tūkst. Eur.	Įvykdyta 2024 metais tūkst. Eur.	2024 m. pajamų pokyčiai lyginant su 2023 m.	
				Suma tūkst. Eur	Proc.
I.	MOKESČIAI:	10 416,5	11 555,7	1 139,2	+10,9
1.	Pajamų ir pelno mokesčiai	10 107,5	11 232,1	1 124,6	+11,1
2.	Turto mokesčiai	279,4	285	5,6	+2
3.	Prekių ir paslaugų mokesčiai	29,6	38,6	9	+30,4
II.	DOTACIJOS:	9 032,3	9 611,4	579,1	+6,4
1.	ES finansinės paramos lėšos	0	0	0	0
2.	Specialioji tikslinė dotacija savivaldybėms einamiesiems tikslams	6 292,3	6 723,4	431,1	+6,9
3.	Savivaldybėms iš ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų einamiesiems tikslams	146,9	816,8	669,9	+456
4.	Kitos dotacijos einamiesiems tikslams	2 233,7	1 310,4	-923,3	-41,3
5.	Ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti	342,3	0	-342,3	-100
6.	Dotacija iš ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų turtui įsigyti	0	0	0	0
7.	Kitos dotacijos turtui įsigyti	17,1	760,8	743,7	+4349
III.	KITOS PAJAMOS:	616,3	699,8	83,5	+13,5
1.	Turto pajamos	158,9	167,1	8,2	+5,2
2.	Pajamos už prekes ir paslaugas	439,9	513,3	73,4	+16,7
3.	Pajamos iš baudų ir konfiskacijos	14,8	14,4	-0,4	-2,7
4.	Kitos neišvardintos pajamos	2,7	5	2,3	+85,2
IV.	Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos:	42,1	95,1	53	+125,9
1.	Žemės realizavimo pajamos	28,5	7,9	-20,6	-72,3
2.	Pastatų ir statinių realizavimo pajamos	13,6	84,5	70,9	+521,3
3.	Mašinų ir įrenginių realizavimo pajamos	0	2,7	2,7	+100
	IŠ VISO PAJAMŲ	20 107,2	21 962	1 854,8	+9,2
	Iplaukos iš finansinio turto ir įsipareigojimų	281	279,5	-1,5	-0,5
	Metų pradžios likutis	1 396,5	1 730,6	334,1	-
	IŠ VISO:	21 784,7	23 972,1	2 187,4	+10

2.2. Savivaldybės biudžeto išlaidos

Asignavimų planas

Savivaldybės 2024 metų pradžioje biudžete buvo patvirtinta 22 325,6 tūkst. Eur asignavimų bei paskirstytas savivaldybės biudžeto metų pradžios apyvartinių lėšų likutis 1 630 tūkst. Eur. Po patikslinimų Savivaldybės biudžeto išlaidų planas sudarė 23 855,3 tūkst. Eur. Savivaldybės biudžetas 2024 m. buvo paskirstytas 12 biudžeto asignavimų valdytojui; biudžeto asignavimai (įskaitant patikslinimus) skirti 8 programų vykdymui.

Savivaldybės taryba 2024 m. vasario 23 d. **patvirtino**²⁷ Savivaldybės 2024 metų biudžetą – 20 695,6 tūkst. Eur pajamų, kitus biudžeto finansavimo šaltinius – 1 730,6 tūkst. Eur (100,6 tūkst. Eur tikslinę paskirtį turinčių lėšų likutį ir 1 630 tūkst. Eur biudžeto likučius, nukreiptus asignavimų valdytojams) bei 22 325,6 tūkst. Eur asignavimų.

Savivaldybės biudžetas per metus buvo **tikslintas** 6 kartus²⁸. Savivaldybės biudžeto patikslintas išlaidų planas buvo padidintas 1 529,7 tūkst. Eur ir metų pabaigoje sudarė 23 855,3 tūkst. Eur (4 lentelė). 2024 m. išlaidų planas neįvykdytas 2 712,4 tūkst. Eur (arba 11,4 proc.).

Pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją 2024 m. patvirtintas išlaidų planas 23 855,3 tūkst. Eur, iš jų asignavimai išlaidoms apmokėti – 22 308,7 tūkst. Eur (iš jų: darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui – 12 182,9 tūkst. Eur; prekėms ir paslaugoms – 7 155 tūkst. Eur, soc. išmokoms – 2 910 tūkst. Eur, turtui įsigyti – 1 546,6 tūkst. Eur).

4 lentelė. 2023-2024 m. Savivaldybės biudžeto išlaidos pagal ekonominę klasifikaciją, tūkst. Eur

Išlaidų pavadinimas	2023 m. įvykdymas	2024 m. asignavimų planas, įskaitant patikslinimus	2024 m. įvykdymas	2024 m. plano įvykdymo skirtumas	2024 m. plano įvykdymas (proc.)
Bendra asignavimų suma:	19 503,1	23 855,3	21 142,9	-2 712,4	88,6
<i>1. Išlaidoms</i>	18 539,2	22 308,7	19 769,8	-2 538,9	88,6
1.1 Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	10 447,5	12 182,9	12 010,9	-172	98,6
1.2 Prekių ir paslaugų įsigijimas	4 713,4	7 155	5 383,7	-1 771,3	75,2
1.3 Palūkanos	47,2	60	54	-6	90
1.4 Subsidijos	0	0	0	0	0
1.5 Socialinės išmokos	3 330,6	2 910	2 320,4	-589,6	79,7
1.6 Kitos išlaidos	0,5	0,8	0,8	0	100
<i>2. Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos</i>	963,9	1 546,6	1 373,1	-173,5	88,8
Finansinių įsipareigojimų vykdymo išlaidos (grąžintos skolos)	281	279,5	279,5	0	100

Savivaldybės biudžeto išlaidų planas įvykdytas 88,6 proc., panaudota 19 769,8 tūkst. Eur asignavimų, t. y. 2 538,9 tūkst. Eur (arba 11,4 proc.) mažiau, nei planuota, iš jų biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui – 172 tūkst. Eur (1,4 proc.) išleista mažiau negu planuota; prekėms ir paslaugoms įsigyti – 1 771,3 tūkst. Eur (24,8 proc.) lėšų panaudota mažiau negu buvo planuota.

Lyginant su 2023 metais, biudžeto lėšų 2024 metais iš viso panaudota 1 639,8 tūkst. Eur daugiau. Didėjo visos išlaidų sritys, išskyrus socialinių išmokų eilutę – 2023 m. išmokoms buvo skirta 1 010,2 tūkst. Eur daugiau nei ataskaitiniais metais.

²⁷ Kalvarijos savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 23 d. sprendimas Nr. T-37.

²⁸ Kalvarijos savivaldybės tarybos sprendimai: 2024 m. kovo 15 d. sprendimas Nr. T-66, birželio 28 d. sprendimas Nr. T-139, rugpjūčio 29 d. sprendimas Nr. T-167, rugsėjo 30 d. sprendimas Nr. T-184, lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T-224 ir gruodžio 27 d. sprendimas Nr. T-244.

Biudžeto asignavimų valdytojai informaciją apie panaudotus Savivaldybės biudžeto asignavimus pateikė Finansų ministro nustatyta tvarka²⁹.

2024 metais planotų biudžeto asignavimų panaudojimas yra mažesnis pagal visus valstybės funkcinės klasifikacijos kodus. Duomenys apie tai pateikti 5 lentelėje.

5 lentelė. 2024 metų biudžeto asignavimų panaudojimas pagal valstybės funkcijas

Eil. Nr.	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Patikslintas 2024 m. planas (tūkst. Eur)	Įvykdyta per 2024 m. (tūkst. Eur)	Išlaidų plano ir jo vykdymo skirtumas (tūkst. Eur)	Įvykdymo proc.
1	Bendros valstybės paslaugos	2 448,1	2 287,2	-160,9	93,4
2	Gynyba	51,6	47	-4,6	91,1
3	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	547,7	546,7	-1	99,8
4	Ekonomika	2 476,9	1 784,7	-692,2	72,1
5	Aplinkos apsauga	1 077,6	1 035,1	-42,5	96,1
6	Būstas ir komunalinis ūkis	741,7	691,3	-50,4	93,2
7	Sveikatos apsauga	233,6	150,6	-83	64,5
8	Poilsis, kultūra ir religija	1 236	1 193,3	-42,7	96,5
9	Švietimas	8 923,4	8 344,6	-578,8	93,5
10	Socialinė apsauga	6 118,7	5 062,4	-1 056,3	82,7
	IŠ VISO IŠLAIDŲ	23 855,3	21 142,9	-2 712,4	88,6

2024 m. biudžeto išlaidų struktūra procentais pagal valstybės funkcijų straipsnius:

1. Bendros valstybės paslaugos – 10,8 proc. nuo viso biudžeto;
2. Gynyba – 0,2 proc. nuo viso biudžeto;
3. Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga – 2,6 proc. nuo viso biudžeto;
4. Ekonomika – 8,4 proc. nuo viso biudžeto;
5. Aplinkos apsauga – 4,9 proc. nuo viso biudžeto;
6. Būstas ir komunalinis ūkis – 3,3 proc. nuo viso biudžeto;
7. Sveikatos apsauga – 0,7 proc. nuo viso biudžeto;
8. Poilsis, kultūra ir religija – 5,6 proc. nuo viso biudžeto;
9. Švietimas – 39,5 proc. nuo viso biudžeto;
10. Socialinė apsauga – 24 proc. nuo viso biudžeto.

Palyginimui 6 lentelėje pateikiama kaip kito Savivaldybės biudžeto išlaidų planas ir vykdymas per pastaruosius 10 metų (2015-2024 m.):

6 lentelė. 2015-2024 m. išlaidų planas ir vykdymas tūkst. Eur

Metai	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Išlaidų planas	9924,5	10170,6	10058,6	11591,9	12554,1	16435,2	14262,4	18549,9	20861,5	23855,3
Vykdy-mas	9287,4	9910,5	9893	11403,8	12177,2	15098	13372	17600,7	19503,1	21142,9

²⁹ Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2024 m. kovo 26 d. įsakymas Nr. 1K-119 „Dėl asignavimų valdytojų, kitų valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir valstybės biudžeto asignavimus gaunančių kitų subjektų metinio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir tarpinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

2024 metais biudžeto faktinės išlaidos lyginant su 2023 metais padidėjo 1 639,8 tūkst. Eur, iš jų: sumažėję išlaidos yra gynybai (sumažėjo daugiau kaip 7 kartus, nuo 364 iki 47 tūkst. Eur), sveikatos apsaugai (daugiau kaip 2 kartus, nuo 335,5 iki 150,6 tūkst. Eur) ir socialinei apsaugai (sumažėjo 666,3 tūkst. Eur arba 11,6 proc.). Visos kitos išlaidos per ataskaitinius metus augo, t. y. bendrosios valstybinės paslaugos, išlaidos aplinkos apsaugai, būstui ir komunaliniam ūkiui, poilsiui, kultūrai ir religijai, švietimui, viešajai tvarkai ir visuomenės apsaugai, ekonomikai. Detalūs duomenys apie tai pateikti 7 lentelėje.

7 lentelė. Biudžeto išlaidų palyginimas 2023–2024 metais

Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Įvykdyta per 2023 m. (tūkst. Eur)	Įvykdyta per 2024 m. (tūkst. Eur)	Pokytis lyginant 2024 m. su 2023 m.	
			Suma (tūkst. Eur)	Proc. %
Bendros valstybės paslaugos	1 927	2 287,2	360,2	+18,7
Gynyba	364	47	-317	-87,1
Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	473,2	546,7	73,5	+15,5
Ekonomika	1 376,6	1 784,7	408,1	+29,6
Aplinkos apsauga	745,9	1 035,1	289,2	+38,8
Būstas ir komunalinis ūkis	514	691,3	177,3	+34,5
Sveikatos apsauga	335,5	150,6	-184,9	-55,1
Poilsis, kultūra ir religija	1 113	1 193,3	80,3	+7,2
Švietimas	6 925,2	8 344,6	1 419,4	+20,5
Socialinė apsauga	5 728,7	5 062,4	-666,3	-11,6
Iš viso išlaidų	19 503,1	21 142,9	1 639,8	+8,4

2024 m. biudžete patvirtintos 8 programos ir 12 šių programų asignavimų valdytojai: Savivaldybės administracija ir biudžetinės įstaigos. Asignavimų valdytojai vykdo programas:

01. Švietimo kokybės ir ugdymo programa – 8 asignavimų valdytojai;
02. Kultūros, sporto ir bendruomeninės veiklos programa – 3 asignavimų valdytojai;
03. Socialinių reikalų plėtros programa – 7 asignavimų valdytojai;
04. Viešosios tvarkos ir visuomenės sveikatos apsaugos stiprinimo programa – 2 asignavimų valdytojai;
05. Ūkio ir infrastruktūros plėtros programa – 1 asignavimų valdytojas;
06. Gamtosaugos, žemės ūkio ir verslo plėtros programa – 1 asignavimų valdytojas;
07. Savivaldos tobulinimo programa – 2 asignavimų valdytojai;
08. Investicijų programa – 1 asignavimų valdytojas.

Savivaldybės administracija vykdo visas (aštuonias) programas.

Didžioji savivaldybės biudžeto asignavimų dalis visada skiriama Savivaldybės Švietimo kokybės ir ugdymo programai – 32 proc. visų išlaidų. Antroji pagal dydį programa – Socialinių reikalų plėtros programa. Jai skirta 20,5 proc. visų biudžeto lėšų. Trečioji pagal asignavimų dydį – Savivaldos tobulinimo programa, kuriai skirta 15 proc. visų biudžeto lėšų. Mažiausiai lėšų skirta Gamtosaugos, žemės ūkio ir verslo plėtros programai – 2,1 proc. visų biudžeto išlaidų lėšų.

Duomenys apie Savivaldybės 2024 metų biudžeto asignavimų paskirstymą pagal programas pateikti 8 lentelėje.

8 lentelė. Informacija apie 2024 m. asignavimus pagal programas

Programos pavadinimas	Programai skirta 2024 m. tūkst. Eur	Skirta asignavimų proc.
Švietimo kokybės ir ugdymo programa	7 133,4	32
Kultūros, sporto ir bendruomeninės veiklos programa	1 190,8	5,3
Socialinių reikalų plėtros programa	4 571,2	20,5
Viešosios tvarkos ir visuomenės sveikatos apsaugos stiprinimo programa	784,8	3,5
Ūkio ir infrastruktūros plėtros programa	1 777,7	8
Gamtosaugos, žemės ūkio ir verslo plėtros programa	482,8	2,1
Savivaldos tobulinimo programa	3 345	15
Investicijų programa	3 039,9	13,6
IŠ VISO	22 325,6	100

2.3. Mero rezervo lėšų panaudojimas

Iki 2023 metų savivaldybių biudžetuose pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo³⁰ redakciją, galiojusią iki 2024 m. kovo 31 d., būdavo sudaromi atskiri išlaidų straipsniai savivaldybės administracijos direktoriui (rezervas) ir merui (fondas). Nuo 2024 m. savivaldybių biudžetų sudarymo nebeliko direktoriaus rezervo.

Savivaldybės sudaro mero rezervą, kuris turi būti ne mažesnis kaip 0,25 procento ir ne didesnis kaip 1 procentas patvirtintų savivaldybės biudžeto pajamų (neįskaitant valstybės dotacijų savivaldybių biudžetams). Mero rezervas gali būti didesnis kaip 1 procentas, kai yra paskelbta valstybės ir (arba) savivaldybės lygio ekstremalioji situacija ir (arba) įvesta nepaprastoji padėtis. Konkretų mero rezervo dydį kiekvienais metais nustato savivaldybės taryba, tvirtindama tam tikrų metų savivaldybės biudžetą. Mero rezervo lėšas skirsto meras³¹.

Maksimalus Kalvarijos savivaldybės mero rezervas 2024 metais galėjo siekti 112,73 tūkst. Eur.

Savivaldybės tarybos sprendimu³² patvirtintas Savivaldybės mero rezervas 2024 m. buvo 32,2 tūkst. Eur ir neviršijo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu nustatytos ribos.

Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą³³ atstovavimo Lietuvoje ir užsienyje išlaidoms finansuoti skirto mero fondo dydis nustatomas nedidinant bendrų savivaldybės reprezentacijai skirtų lėšų ir priklauso nuo savivaldybės tarybos narių skaičiaus: savivaldybės taryba, kurioje yra 41 ir daugiau tarybos narių, gali skirti kas mėnesį iki trijų, savivaldybės taryba, kurioje yra 27–31 tarybos narys, iki dviejų, kitos savivaldybės – iki vieno Lietuvos statistikos departamento paskutiniojo paskelbto Lietuvos ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžio sumą.

2024 m. mero fondui biudžete lėšų nebuvo skirta. Savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. T-24 buvo panaikintas Savivaldybės mero fondo sudarymo ir jo naudojimo tvarkos aprašas, tačiau Vietos savivaldos įstatymo pagrindu mero fondas gali būti sudarytas.

Įvertinę Biudžeto vykdymo ataskaitų duomenis, reikšmingų klaidų ir neatitikimų nenustatėme.

³⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 25 str. 1 d. (redakcija iki 2024-03-31).

³¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 15 str. 1 d.

³² Kalvarijos savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 23 d. sprendimo Nr. T-37 7 priedas.

³³ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 25 str. 7 d.

2.4. Skolos ir skoliniai įsipareigojimai

Kalvarijos savivaldybės „Mokėtinų sumų 2024 m. gruodžio 31 d.“ ataskaitoje nurodytos visos Savivaldybės skolos, įskaitant paskolų grąžinimą – 1 459,9 tūkst. Eur (2023 m. atitinkamai buvo 1 453,6 tūkst. Eur, 2022 m. – 1 633,3 tūkst. Eur, 2021 m. – 1 427,9 tūkst. Eur), iš jų išlaidų skolos³⁴ – 116,4 tūkst. Eur (2023 m. buvo 110,6 tūkst. Eur, 2022 m. – 289,9 tūkst. Eur, 2021 m. – 83 tūkst. Eur), išlaidos dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų grąžinimas) nepasikeitė ir liko 1 343 tūkst. Eur (2023 m. ir 2022 m. taip pat buvo 1 343 tūkst. Eur, 2021 m. – 1 344,9 tūkst. Eur), iš jų 951,4 tūkst. Eur sudaro ilgalaikiai įsiskolinimai. Pagal auditui pateiktus apskaitos dokumentus ir mokėtinų sumų inventorizaciją, nustatyta, kad Savivaldybės mokėtinų sumos 2024 metų pabaigai sutapo su Mokėtinų sumų ataskaitos duomenimis.

Palyginus su skolomis, buvusiomis metų pradžioje, skolos padidėjo 6,3 tūkst. Eur, iš jų išlaidų skolos didėjo 5,8 tūkst. Eur, finansinių įsipareigojimų vykdymo išlaidos (grąžintos skolos) nepakito ir išliko tokios pačios, turto įsigijimo išlaidos didėjo 0,5 tūkst. Eur.

Pastebėjimas: didžiausią įtaką mokėtinų sumų didėjimui turėjo socialinių išmokų išlaidų padidėjimas 8 tūkst. Eur.

Mokėtinų sumų kitimas per paskutiniuosius 5 metus (2020-2024 m.) pavaizduotas 9 lentelėje:

9 lentelė. Informacija apie mokėtinas sumas tūkst. Eur

Metai	2020	2021	2022	2023	2024
Sandoriai dėl turto ir finansiniai įsipareigojimai (paskolos)	1 203,3	1 344,9	1 343,4	1 343	1 343
Kitos išlaidos	129,2	83	289,9	110,6	116,4
Iš viso	1 332,5	1 427,9	1 633,3	1 453,6	1 459,9

Savivaldybės mokėtinų sumų kitimas pastaruosius 5 metus pagal išlaidų rūšis kiekvieno laikotarpio pabaigoje pateikiamas 10 lentelėje:

10 lentelė. Mokėtinų sumų kitimas 2020-2024 m., tūkst. Eur

Išlaidų pavadinimas / Metai	2020	2021	2022	2023	2024
Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo	0	0	0,4	0	0,5
Paskolos	1 203,3	1 344,9	1 343	1 343	1 343
Išlaidos, iš jų (biudžeto lėšos):	129,2	83	289,9	110,6	116,4
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	0	0,2	0,1	0,1	0,1
Prekių ir paslaugų naudojimas	75,2	5	8,8	8,7	6,5
Socialinės išmokos (pašalpos)	54	77,8	281	101,8	109,8
Iš viso	1 332,5	1 427,9	1 633,3	1 453,6	1 459,9

Pastebėjimas. Per 2024 metus Savivaldybė įvykdė 368,6 tūkst. Eur skolinių įsipareigojimų. Duomenys metinėse Savivaldybės ataskaitose dėl grąžintų skolų nesutampa.³⁵ Skolinių įsipareigojimų ataskaitos 40 eilutėje „Įvykdyti skoliniai įsipareigojimai“ nurodyta 346,3 tūkst. Eur suma, o biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos 117 eilutėje „Grąžintos ilgalaikės paskolos“ nurodyta 279,5 tūkst. Eur. Sumų skirtumas yra 66,8 tūkst. Eur.

³⁴ Išlaidų skolos – darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, prekių ir paslaugų naudojimo, socialinių išmokų skolos.

³⁵ Biudžeto išlaidų vykdymo 2024-12-31 metinė ataskaita ir Skolinių įsipareigojimų 2024-12-31 metinė ataskaita.

2.5. Skolinimosi teisinis pagrindas ir ilgalaikiai įsipareigojimai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 patvirtintų savivaldybių skolinimosi taisyklių³⁶ 3 punktu, savivaldybė, turėdama savivaldybės kontrolieriaus išvadą, tarybos sprendimu gali: imti ilgalaikes vidaus ir užsienio paskolas investicijų projektams finansuoti, nesunaudojamiesiems kilnojamiesiems ir nekilnojamiesiems daiktams įsigyti, skoloms dengti; imti trumpalaikes vidaus ir užsienio paskolas biudžetiniais metais laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka šiam tikslui savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų; suteikti garantijas dėl savivaldybės kontroliuojamų įmonių paskolų, naudojamų investicijų projektams finansuoti.

Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo 17 str. 1 d. 1 p., savivaldybės, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme ir tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytų skolinimosi limitų (jeigu tokie limitai nustatomi), Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaikes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais) paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skolinimams įsipareigojimams vykdyti.

Savivaldybės taryba 2024 metais nusprendė imti 279,6 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą³⁷. *Informacija apie prisiimtus skolinius įsipareigojimus Savivaldybės interneto svetainėje nėra skelbiama kaip to reikalauja teisės aktai³⁸ - nėra informacijos apie 2021, 2022, 2023 ir 2024 metais Savivaldybės gautas paskolas³⁹.*

Ivertinus 2024 metų pateiktus duomenis apie Savivaldybės biudžeto pajamas, išlaidas, mokėtinas ir gautinas sumas, savivaldybės skolas ir kitus skolinius įsipareigojimus, reikšmingų klaidų, turinčių įtakos Savivaldybės 2024 metų metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenims, nenustatyta. Biudžeto vykdymo ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka Savivaldybės išdo ir asignavimų valdytojų duomenis.

3. SAVIVALDYBĖS 2024 M. METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO DUOMENŲ VERTINIMAS

3.1 Finansinių ataskaitų rinkinio parengimo ir pateikimo vertinimas

Pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 5 straipsnio 1 dalį kiekviena viešojo sektoriaus subjektų grupė atsiskaito už savo veiklą teikdama ataskaitas. To paties įstatymo 6 straipsnio 1 dalis nurodo, kad viešojo sektoriaus subjektų grupė turi parengti metinę veiklos ataskaitą, metinių biudžeto vykdymo ataskaitų ir metinių finansinių ataskaitų rinkinį, kur pateikiami duomenys apie veiklos tikslų pasiekimą, finansiniai duomenys apie viešojo sektoriaus subjekto ar viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinę būklę, veiklos rezultatus, pinigų srautus ir išlaidų sąmatos vykdymo duomenys. Remiantis minėtu įstatymu⁴⁰ viešojo sektoriaus subjektų grupės ataskaitų rinkinys – viešojo sektoriaus subjektų grupę sudarančių subjektų ataskaitų rinkiniai, kurių duomenys konsoliduojami į vieną ataskaitų rinkinį ir teikiami kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinys. Viešojo sektoriaus subjektų grupės ataskaitų konsolidavimas reiškia vienai viešojo sektoriaus subjektų grupei priklausančių viešojo sektoriaus subjektų finansinių ir biudžeto vykdymo

³⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“.

³⁷ Kalvarijos savivaldybės tarybos 2024-11-29 sprendimas Nr. T-222.

³⁸ Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XII-2161 20 straipsnio 1 dalis.

³⁹ <https://www.kalvarija.lt/biudžeto-vykdyto-ataskaitu-rinkinai/>

⁴⁰ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212 (su pakeitimais), 2 str. 29 p.

ataskaitų rinkinių jungimą į vieną konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį taikant Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus⁴¹ (toliau – VSAFAS). Savivaldybėje sudaromi II ir III konsolidavimo lygio finansinių ataskaitų rinkiniai. Už II konsolidavimo lygio rinkinio sudarymą atsakinga Savivaldybės administracija, už III konsolidavimo lygio – viešojo sektoriaus subjektų grupės įstaigos.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 15 str. 4 d. savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio ataskaitas pasirašo meras ir už ataskaitų parengimą atsakingas asmuo.

Ataskaitų rinkinys yra tvirtinamas savivaldybės taryboje. Viešojo sektoriaus subjekto ne mažiau kaip penkerių paskutinių finansinių metų pasirašytos ir šio įstatymo nustatyta tvarka pateiktos metinės ataskaitos ir veiklos ataskaitos, o tais atvejais, kai atliktas metinių ataskaitų auditas, audituotos metinės ataskaitos kartu su audito arba auditoriaus išvada skelbiamos jo interneto svetainėje, o jeigu jos neturi, – kontroliuojančiojo viešojo sektoriaus subjekto interneto svetainėje⁴².

Pagal nustatytą viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsolidavimo schemą⁴³ Kalvarijos savivaldybės subjektų grupę sudaro 14 viešojo sektoriaus subjektų. Vertinimo metu nustatyta, kad visi viešojo sektoriaus subjektai, nurodyti 2024 m. konsolidavimo schemoje, pateikė duomenis viešojo sektoriaus ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje.

Į metinių finansinių ataskaitų rinkinį yra įtrauktos savivaldybės biudžetinių įstaigų ir kitų savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos už 2024 metus:

- Įtrauktos Savivaldybės administracijos, Savivaldybės išdo, Savivaldybės 12-kos biudžetinių įstaigų, 1 kontroliuojamos sveikatos priežiūros viešosios įstaigos finansinės ataskaitos;
- Įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro savivaldybei priklausantis šių bendrovių ir viešųjų įstaigų nuosavas kapitalas (UAB „Kalvarijos komunalininkas“).

Viešojo sektoriaus subjektų grupėje 2024 m. vidutinis darbuotojų skaičius buvo 745 (palyginimui 2023 m. – 710 darbuotojų, 2022 m. – 765 darbuotojai, 2021 m. – 717 darbuotojų, 2020 m. – 723 darbuotojai).

Viešojo sektoriaus subjektai (toliau – VSS), vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatomis, buhalterinę apskaitą tvarko ir finansines ataskaitas sudaro pagal apskaitos standartus.

Finansų ministro įsakymu patvirtintas 2024 metų konsolidavimo kalendorius⁴⁴, kuriuo remiantis buvo nustatyti Ataskaitų rinkinio sudarymo etapai ir tvirtinimo terminas – 2025 m. balandžio 20 d. Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinių ataskaitų rinkinio parengimas ir tvirtinimas buvo vykdomas pagal Finansų ministro patvirtintą kalendorių.

Už konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių parengimą atsakingi viešojo sektoriaus subjektai šiuos rinkinius teikia Valstybės kontrolei arba savivaldybių kontrolės ir audito tarnyboms ne vėliau kaip iki kitų metų balandžio 20 dienos⁴⁵.

Pastebėjimas: rinkinys Tarnybai pateiktas laiku, t. y. 2025 m. balandžio 22 d.

3.2 Finansinių ataskaitų rinkinio duomenų vertinimas

Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas – pateikti informaciją apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, kuria naudojasi vartotojai, priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir jų naudojimo teikiant

⁴¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-09 įsakymu Nr. 1K-433 patvirtintas 15-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir investicijos į kontroliuojamus subjektus“ (2016-02-02 įsakymo Nr. 1K-47 redakcija su pakeitimais), 6.3 punktas.

⁴² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 18 straipsnis.

⁴³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2024 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-414 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo įgyvendinimo rengiant valstybės 2024 metų ataskaitų rinkinį ir nacionalinį 2024 metų ataskaitų rinkinį“.

⁴⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2024 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-414 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo įgyvendinimo rengiant valstybės 2024 metų ataskaitų rinkinį ir nacionalinį 2024 metų ataskaitų rinkinį“.

⁴⁵ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo priedas.

viešąsias paslaugas. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 3 str. 4 d. nurodyta, kad finansinės ataskaitos turi būti sudarytos laikantis tokio principo, kad būtų tikrai ir teisingai parodytas viešojo sektoriaus subjekto turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos, grynasis turtas, pinigų srautai, išlaidų sąmatos vykdymas, biudžeto vykdymas. Finansinės būklės ataskaitoje pateikta informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną⁴⁶, o Veiklos rezultatų ataskaitoje pateikta informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatus, t. y. uždirbtas pajamas ir turėtas sąnaudas per šioje ataskaitoje nurodytą ataskaitinį laikotarpį⁴⁷.

Savivaldybės administracija, rengdama konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, remiasi savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės jai pateiktų finansinių ataskaitų duomenimis. Todėl Savivaldybės konsoliduotojo finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumas priklauso ne tik nuo Savivaldybės administracijos tvarkomos apskaitos, bet ir nuo viešojo sektoriaus subjektų parengtų finansinių ataskaitų rinkinių teisingumo.

Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas – pateikti informaciją apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, kuria naudojasi daugelis vartotojų priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir jų naudojimo teikiant viešąsias paslaugas⁴⁸.

Savivaldybėje kiekvienas viešojo sektoriaus subjektas pasirenka ir taiko apskaitos politiką vadovaudamasis nuostatomis, pateiktomis 1-ajame VSAFAS standarte „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“. Teisės aktai numato, kad subjekto vadovas organizuoja subjekto apskaitą, t. y. parenka apskaitą tvarkančią asmenį, užtikrina, kad apskaitą tvarkančiam asmeniui būtų laiku pateikta teisinga, tiksli, išsami informacija apie ūkines operacijas ir apie turto ir įsipareigojimų vertės nustatymui taikytinas prielaidas, nustato ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarką, nustato vidaus kontrolės priemones ir užtikrina jų taikymą⁴⁹.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų tikrumo, teisingumo vertinimą atlikome remdamiesi Kalvarijos savivaldybės išdo (toliau – Savivaldybės išdas); Kalvarijos sav. biudžetinių įstaigų finansiniais (teisėtumo) auditais; Savivaldybės turto, perduoto kitiems subjektams panaudos teise, valdymo ir naudojimo vertinimu; atliktomis pagrindinėmis audito procedūromis Savivaldybės administracijoje ir kt. biudžetinėse įstaigose.

Kontrolės ir audito tarnyba, atlikdama pagrindines audito procedūras, peržiūrėjo ir įvertino konsolidavimui pateiktų 12 biudžetinių įstaigų, 1 viešosios įstaigos, Kalvarijos savivaldybės išdo finansinių ataskaitų rinkinius su aiškinamaisiais raštais.

6-ajame VSAFAS standarte „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“⁵⁰ ir kituose VSAFAS nėra reikalavimų detalizuoti kai kuriuose finansinės būklės ataskaitos straipsniuose pateiktą informaciją, apie kai kuriuos veiklos rezultatų ataskaitos straipsnius, tuomet viešojo sektoriaus subjektas turi vadovautis informacijos reikšmingumu, kuris paaiškintas 1-ajame VSAFAS standarte „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“⁵¹, ir priimti sprendimą dėl papildomos informacijos pateikimo ar sumų detalizavimo aiškinamajame rašte“. Pagal 6-ojo VSAFAS standarto „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“ 15 p. nuostatas – „viešojo sektoriaus subjektas, sudarydamas aiškinamąjį raštą, turi pateikti visas pastabas, kurios yra privalomos pagal šio ir kitų VSAFAS reikalavimus. <...> Jei ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų straipsnių sumos, palyginti su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, reikšmingai pasikeitė, turėtų būti nurodomos tokių

⁴⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. 1K-378 (su pakeitimais), 5 p.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. 1K-379 (su pakeitimais), 5 p.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 28 d. įsakymas Nr. 1K-388 (su pakeitimais) 7 p.

⁴⁹ Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymas 2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574 (su pakeitimais), 13 str. 1 d.

⁵⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 18 d. įsakymas Nr. 1K-247 (su pakeitimais).

⁵¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 28 d. įsakymas Nr. 1K-388 (su pakeitimais)

pasikeitimų priežastys“. Ne visos biudžetinės įstaigos aiškinamuose raštuose nurodė ataskaitinių metų finansinių ataskaitų straipsnių reikšmingų sumų pasikeitimo priežastis.

Savivaldybės veiklos finansiniai rodikliai nagrinėjami pagal Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenis.

Paskutinių 3 metų informacija apie Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus ir grynąjį turtą pateikta 11 lentelėje. Ataskaitiniais metais, lyginant su 2023 metais, 2 555,19 tūkst. Eur padidėjo Savivaldybės viso turto bei ta pačia suma finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto balansinė vertė.

2024 m. Kalvarijos savivaldybės turto struktūroje didžioji dalis tenka ilgalaikiam turtui 90,9 proc. iš jų: ilgalaikiam materialiam turtui – 88,5 proc. bei ilgalaikiam finansiniam turtui – 11,2 proc. Finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto struktūroje finansavimo sumos sudaro 63,2 proc., grynasis turtas – 28,3 proc., įsipareigojimai – 8,5 proc.

Per 2024 metus Savivaldybės ilgalaikio turto vertė padidėjo 4 389,35 tūkst. Eur (2023 m. ilgalaikio turto likutinė vertė buvo 33 850,83 tūkst. Eur), tame tarpe ilgalaikio materialaus turto vertė didėjo 3 659,98 tūkst. Eur.

Savivaldybės įsipareigojimai 2024 m. sumažėjo 1 360,64 tūkst. Eur, iš jų ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai mažėjo 479,93 tūkst. Eur, trumpalaikiai įsipareigojimai mažėjo 880,70 tūkst. Eur.

11 lentelė. Informacija apie VSS grupės turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus ir grynąjį turtą, tūkst. Eur

Straipsnis / Metai	2022	2023	2024	Pokytis su 2023 m.
Ilgalaikis turtas, iš jo:	42 028,76	33 850,83	38 240,18	4 389,35
Nematerialus turtas	102,38	120,74	85,99	-34,75
Materialus turtas	30 359,47	30 179,61	33 839,59	3 659,98
Finansinis turtas	11 566,90	3 550,48	4 302	751,52
Biologinis turtas	274,59	276,83	276,83	0
Trumpalaikis turtas, iš jo:	3 114,63	5 399,78	3 565,62	-1 834,16
Atsargos	317,62	50,01	64,73	14,72
Išankstiniai mokėjimai	12,38	78,63	13,36	-65,27
Per 1 metus gautinos sumos	1 253,88	3 476,22	1 425,17	- 2 051,05
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	1 530,74	1 794,93	2 062,36	267,43
Iš viso turto	45 417,97	39 527,45	42 082,64	2 555,19
Finansavimo sumos	27 539,6	27 476,47	26 586,90	-889,57
Įsipareigojimai	4 008,39	4 948,24	3 587,60	-1 360,64
Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	1 810,79	2 048,93	1 569	-479,93
Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	2 197,60	2 899,30	2 018,60	-880,70
Grynasis turtas	13 869,98	7 102,75	11 908,14	4 805,39
Iš viso finansavimo sumų, grynojo turto, įsipareigojimų ir mažumos dalies	45 417,97	39 527,45	42 082,64	2 555,19

Savivaldybės finansinę būklę 2024 m. gruodžio 31 d. charakterizuoja grynojo turto rodiklis, o finansinės būklės pokyčius – grynojo turto pasikeitimai.

Viešojo sektoriaus grynasis turtas – turto dalis, likusi iš viešojo sektoriaus subjekto turto atėmus visų jo įsipareigojimų vertę ir finansavimo sumas⁵².

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Savivaldybės grynasis turtas sudarė 11 908,14 tūkst. Eur, kuris lyginant su 2023 m. padidėjo 4 805,39 tūkst. Eur. Savivaldybės grynasis turtas sudaro 28,3 proc. nuo bendros savivaldybės turto sumos. Šis santykis parodo, kiek turto liktų savivaldybei padengus visus savivaldybės įsipareigojimus ir grąžinus finansavimo sumas.

Einamųjų metų perviršį sudaro 2 433,48 tūkst. Eur.

⁵² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212, (su pakeitimais) 2 str. 22 d.

Savivaldybė, vykdydama pagrindines veiklos funkcijas, per ataskaitinį laikotarpį gavo 31014,85 tūkst. Eur pajamų ir patyrė to paties laikotarpio pajamoms uždirbti 28 550,69 tūkst. Eur sąnaudų.

Lyginant 2024 metus su 2023 metais padidėjo pajamos iš pagrindinės veiklos – 1 735,76 tūkst. Eur (didėjo mokesčių pajamos). Sąnaudos 2024 m. lyginant su 2023 m. didėjo 2 920,32 tūkst. Eur.

Savivaldybė iš finansinės ir investicinės veiklos gavo 17,24 tūkst. Eur pajamų (visos iš baudų ir delspinigių) ir patyrė 54 tūkst. Eur sąnaudų (palūkanų sąnaudos).

3.3 Finansinių ataskaitų rinkinio duomenų korektiškumo vertinimas

Rengiant konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį konsoliduotos savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos. Konsolidavimas buvo vykdomas sudedant finansinių ataskaitų atitinkamus straipsnius ir eliminuojant konsoliduojamų subjektų tarpusavio ūkines operacijas ir jų rezultatus.

Parengtą 2024 m. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį tikrinome ir analizavome šiais aspektais: ataskaitų loginius ryšius, pateiktas sumas, ar pateikta visa reikiama informacija, pateiktų duomenų ženklus, duomenų išeliminavimą, turto paskirtis, finansavimo šaltinius. Tikrinome, ar Aiškinamasis raštas sudarytas ir jame pateikta visa informacija pagal VSAFAS reikalavimus.

Aiškinamajame rašte nurodyta, kad konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniui taikomas 0,1 proc. Savivaldybės viešojo sektoriaus grupės konsoliduotojo turto reikšmingumo kriterijus, t. y. 42 082,64 Eur nuo bendro konsoliduotojo turto (42 082,64 tūkst. Eur) vertės.

Savivaldybės Finansų ir biudžeto planavimo skyrius konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio tikrinimui pateikė šias VSAKIS suformuotas tikrinimo (kontrolės) ataskaitas:

- K-KSP-K-KK-M – tarpinės finansinės eilutės, naudojamos eliminavime;
- K-KKK-A-KK – bendra konsoliduotųjų ataskaitų korektiškumo tikrinimo ataskaita;
- K-KBA-A-KK-M – metinė konsolidavimo kontrolės bendroji ataskaita;

Atlikus pateiktų ataskaitų peržiūrą, nustatyta, kad:

- pagal K-KSP-K-KK-M ataskaitą – tarpinės finansinės eilutės, naudojamos eliminavime, laikotarpio pradžioje ir laikotarpio pabaigoje eliminuotos gerai;
- pagal K-KKK-A-KK ataskaitą – visose eilutėse duomenys yra pateikti korektiškai, išskyrus pinigų ataskaitinio laikotarpio pabaigos ir pradžios likučių skirtumas 301 euru nesutampa su pinigų srautų ataskaita, tačiau tai yra nereikšminga suma.
- pagal K-KBA-A-KK-M ataskaitą – ataskaitinio laikotarpio pradžios ir pabaigos likučiai pateikti gerai.

Administracija nepateikė kitų derinimo ataskaitų – K-KBA-B-KK-M, K-TSP-B-KK.

Pagal Savivaldybės finansų ir biudžeto planavimo skyriaus pateiktą rinkinį ir konsolidavimo kontrolės bei konsoliduotųjų ataskaitų korektiškumo tikrinimo ataskaitas nustatėme neištaisytų klaidų:

- Formoje P4 „Ilgalaikis materialusis turtas“ 4 eilutėje „Pergrupavimai iš viso“ nurodyta -95,03 tūkst. Eur suma, 11 eilutėje „Pergrupavimai iš viso“ nurodyta 207,7 tūkst. Eur suma, tačiau šiose eilutėse turi būti skaičius 0. Klaidos nėra ištaisytos.

- Pagal panaudos sutartis turimo turto vertė 2024 m. nurodyta 34,75 tūkst. Eur (2023 m. buvo 0 Eur, 2022 m. taip pat buvo 0 Eur, 2021 m. buvo 835,90 tūkst. Eur), nors savivaldybės administracijos ūkio skyriaus 2024-12-31 duomenimis Savivaldybėje yra sudaryta ir ataskaitiniais metais galiojo 39 panaudos sutartys. *Visos sudarytos panaudos sutartys neįrašytos į finansines ataskaitas ir prie konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio neįrašytos.*

Pastebėjimas: reikšmingų klaidų ataskaitinių metų rinkinyje nėra.

Finansinių ataskaitų rinkinyje nustačius sumų neatitikimus ar kitas duomenų klaidas, vadovaujantis Konsolidavimo metodikos 47, 57 punktais⁵³ klaidoms pašalinti privalo būti atliktas rankinis duomenų koregavimas, t. y. koreguojantys įrašai. Savivaldybės rankinių įrašų registras K-PAK-D-KK buvo pateiktas, jame koreguojančių įrašų nėra atlikta. Aritmetiškai susumavus visų konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų kiekvieną Finansinės būklės eilutę ir Veiklos rezultatų ataskaitos eilutę ir palyginus jas su VSAKIS konsoliduotų finansinės būklės ataskaitos ir veiklos rezultatų ataskaitos atitinkama eilute, nustatyta, kad reikšmingų sumų skirtumų nenustatyta, todėl manytina, kad Savivaldybės 2024 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenų teisingumui tai įtakos neturėjo.

Atlikus Finansinių ataskaitų rinkinio informacijos apie nuosavybės dalies, tarpusavio sandorių eliminavimo, nederintų operacijų, rankinių įrašų peržiūrą, nustatėme, kad atskleista visa viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartuose reikalaujama informacija išskyrus nurodytus pastebėjimus.

Savivaldybės 2024 metų konsoliduotųjų metinių finansinių ataskaitų rinkinys yra korektiškas.

3.4. Ilgalaikio turto apskaitos vertinimas

Nebaigtos statybos apskaita

Kalvarijos savivaldybės administracijos buhalterinėje apskaitoje „Nebaigtos statybos“ straipsnyje 2024-12-31 apskaityta iš viso turto 1 598,49 tūkst. Eur. Vadovaujantis 22-ojo VSAFAS standarto⁵⁴ 12 p. nuostatomis – „viešojo sektoriaus subjektas, vertindamas, ar statybos darbų sustabdymas reiškia turto (nebaigtos statybos) nuvertėjimą, turi atsižvelgti į tai, ar statybos darbai yra laikinai atidedami, ar išlieka ketinimai ir yra patvirtinti planai tęsti darbus, ar statybos darbų nenumatoma baigti. Jeigu statybos darbai yra tik nukeliami iki konkrečios datos ateityje, ne ilgesniam nei dvylikos mėnesių laikotarpiui, turto nuvertėjimas nėra vertintinas“.

Savivaldybės administracijos Finansinės būklės ataskaitos 2024 m. gruodžio 31 d. straipsnyje A.II.9 „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ nurodyta suma yra teisinga.

Kelių ir gatvių apskaita

Savivaldybės keliai ir gatvės yra registruojami Ilgalaikio materialaus Infrastruktūros ir kitų statinių turto grupėje. Šios grupės likutinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 14 485,01 tūkst. Eur. Lyginant su 2023 metų laikotarpiu vertė padidėjo 95,4 tūkst. Eur (buvo 14 389,61 tūkst. Eur).

Ne visi keliai (gatvės) teisiškai įregistruoti.

Biologinio turto apskaita

Viena iš savivaldybių savarankiškų funkcijų – kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės teritorijoje esančių želdynų, želdinių apsauga, tvarkymas ir kūrimas, inventorizacijos, apskaitos, atskirųjų želdynų žemės sklypų kadastrinių matavimų ir įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą organizavimas ir stebėsena⁵⁵. 16-ojo VSAFAS standarto 3 p. apibrėžta sąvoka „Parkų ir skverų želdiniai – viešojo sektoriaus subjektų parkuose ir skveruose sodinami ir kuriami želdiniai (medžiai, krūmai ir pan.), kurių komponentų visuma teikia gyventojams socialinę, ekonominę ir gamtosauginę naudą“. Minėto standarto 10 p. reglamentuojama, kad „parkų ir skverų želdinių įsigijimo (įveisimo) išlaidas biologiniu turtu pripažįsta tie viešojo sektoriaus subjektai, kurie, siekdami teikti gyventojams socialinę, ekonominę ir gamtosauginę naudą, želdinius sodina ir (arba) prižiūri parkuose ir skveruose, neatsižvelgiant į tai, ar žemė, kurioje įveistas želdynas, viešojo sektoriaus subjektui perduota

⁵³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-04-19 įsakymu Nr. 1K-152 patvirtinta Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodika su pakeitimais.

⁵⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 4 d. įsakymas Nr. 1K-229 (su pakeitimais).

⁵⁵ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su pakeitimais) 6 str. 26 d.

patikėjimo ar panaudos teise. Želdinių įsigijimo ir sodinimo išlaidos kitose teritorijose, negu parkai ir skverai, biologiniu turtu nepripažįstamos, o įsigijimo metu nurašomos į sąnaudas“.

Audito metu nustatyta, kad Kalvarijos savivaldybė vadovaujasi 16 VSAFAS standartu ir 2024 m. gruodžio 31 d. biologinį turtą apskaitė. Pagal finansinės būklės ataskaitą 2024 m. gruodžio 31 d. Kalvarijos savivaldybė biologinio turto turi 276,83 tūkst. Eur. Prieš metus vertė buvo ta pati (2022 m. buvo 274,59 tūkst. Eur) ir per 2024 m. nepakito. Biologinį turtą savivaldybėje sudaro tik daugiamečiai sodiniai.

Savivaldybėje nėra patvirtintas sąrašas parkų, skverų, jie nėra įteisinti.

Savivaldybės išdo finansinių ataskaitų duomenų vertinimas

Savivaldybės išdo 2024 metų finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamasis raštas parengtas pagal 6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“⁵⁶ reikalavimus. Audito metu reikšmingų klaidų, teisės aktų pažeidimų ir neatitikimų, galinčių turėti įtakos finansinių ataskaitų rinkiniui, nenustatyta. Savivaldybės išdo 2024 metų finansinių ataskaitų rinkinys parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi visas įvykusias ūkines operacijas ir sąskaitų likučius.

4. SAVIVALDYBĖS 2024 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS VERTINIMAS

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 62 straipsnis reglamentuoja: savivaldybės bendruomenei teikiamas savivaldybės metinių ataskaitų rinkinys, kurį sudaro savivaldybės veiklos ataskaita, finansinių ataskaitų rinkinys ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys. Meras rengia savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį ir jį teikia savivaldybės tarybai svarstyti ir tvirtinti. Detalius savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio rengimo, pasirašymo, teikimo, skelbimo ir audito reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.

Savivaldybės veiklos ataskaita apima:

- 1) mero pranešimą, informaciją apie mero veiklos rezultatus;
- 2) finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizę, leidžiančią veiklos rezultatus susieti su atliktais darbais ar įgyvendintomis priemonėmis ir jiems sunaudotais ištekliais, kai reikia, – nuorodas į kitose ataskaitose pateiktus duomenis ir papildomi šių duomenų paaiškinimai;
- 3) informaciją apie viešojo sektoriaus subjekto metinius veiklos rezultatus, atsižvelgiant į veiklos tikslų pasiekimą vykdant viešojo sektoriaus subjekto metinį veiklos planą. Viešojo sektoriaus subjektas, įgyvendinantis asignavimų valdytojo strateginį veiklos planą, teikia informaciją apie metinius veiklos rezultatus, pasiektus vykdant asignavimų valdytojo strateginį veiklos planą;
- 4) informaciją apie atliktus darbus ir kitą su viešojo sektoriaus subjekto metiniais veiklos rezultatais susijusią informaciją;
- 5) informaciją apie regionų plėtros programoje, regiono plėtros plane nustatytų uždavinių ir jų vertinimo rodiklių reikšmių pasiekimą atitinkamais finansiniais metais⁵⁷.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atlieka savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio ir savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų ir jų grupių ataskaitų rinkinių auditą⁵⁸.

Tarnyba pasisako, ar veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų rinkinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis.

Savivaldybės 2024 metų veiklos ataskaita parengta teisės aktų nustatytais terminais, mūsų tarnybai ji pateikta balandžio 18 d. Ataskaitoje aprašyta tarybos sudėtis, pateikti statistiniai duomenys apie vykusius posėdžius, atlikta strateginio planavimo, savivaldybės biudžeto ir visų programų vykdymo apžvalga. Metinė ataskaita atskleidžia savivaldybės biudžete finansuojamų 8 programų priemonių vykdymo rezultatus ir lėšų 2024 metų programoms vykdyti panaudojimą. Finansinių duomenų apžvalga išsami, pateikiant finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizę, kuri veiklos

⁵⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-08-18 įsakymas Nr. 1K-247 (su pakeitimais), 14 p., 15 p.

⁵⁷ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 11 straipsnio 1 ir 5 dalys.

⁵⁸ Ten pat, 16 straipsnio 3 dalis.

rezultatus leidžia susieti su atliktais darbais ar įgyvendintomis priemonėmis ir jiems sunaudotais ištekliais – taip kaip reglamentuoja Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.

Kalvarijos savivaldybės 2024 metų veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka savivaldybės 2024 metų metinių finansinių ataskaitų rinkinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis.

5. KITI DALYKAI – VIDAUS KONTROLĖS SISTEMA IR APSKAITOS KOMPIUTERIZAVIMAS

Vidaus kontrolės sistemos vertinimas

Už Įstaigos veiklos (įskaitant apskaitą) organizavimą, efektyvios vidaus kontrolės (įskaitant finansų kontrolę) sukūrimą, jos veikimą bei tobulinimą yra atsakingas Įstaigos vadovas.

Visų Savivaldybės įstaigų vidaus kontrolė bendrai vertinama kaip gera. Informacija apie 2024 m. vidaus kontrolę pateikta 2 priede.

Apskaitos kompiuterizavimas

Savivaldybės biudžetinių įstaigų apskaita kompiuterizuota, tvarkoma vienoda apskaitos programa Finas (algoms skaičiuoti naudojama programa Finalga). Savivaldybės biudžetinių įstaigų apskaitos duomenys į viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (VSAKIS) keliama rankiniu būdu. Informacijai siųsti ir gauti Savivaldybės biudžetinės įstaigos naudoja vieningą dokumentų valdymo sistemą (DVS).

Apskaitos duomenis iš apskaitos registrų į suvestinius apskaitos registrus perkeliama rankiniu būdu didėja klaidų tikimybė, atsiranda duomenų iškraipymo tikimybė, kuri gali daryti įtaką ir konsoliduotų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

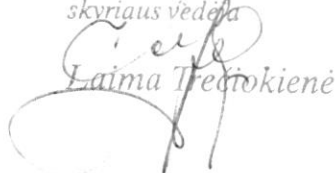
Eil. Nr.	Rekomendacija	Priimti veiksmai / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas	Atsakingas subjektas
1.	Savivaldybės interneto svetainėje kasmet pateikti tikrą ir teisingą informaciją apie esamus Kalvarijos savivaldybės įsiskolinimus.	Bus atnaujinta ir įkelta informacija apie paimtas Savivaldybės paskolas už 2021-2024 metus	Iki 2025-12-31	Savivaldybės Finansų ir biudžeto planavimo skyrius, Bendrųjų reikalų skyrius
2.	Laikytis teisės aktuose nustatytų metinių ataskaitų rinkinių pateikimo terminų: Savivaldybės metinis biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys iki kovo 15 d. ir Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys iki balandžio 20 d.	Bus pasižymėtos teisės aktuose nustatytos ataskaitų pateikimo datos. Bus kontroliuojami ataskaitų pateikimo terminai.	Nuolat	Savivaldybės Finansų ir biudžeto planavimo skyrius, Savivaldybės administracijos direktorius
3.	Skolinių įsipareigojimų ir Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitose suvienodinti duomenis apie įvykdytus skolinius įsipareigojimus.	Tikrinti nurodytų duomenų atitikimą ataskaitoms.	Iki 2025-12-31	Savivaldybės Finansų ir biudžeto planavimo skyrius, Būhalterinės apskaitos skyrius
4.	Užtikrinti, kad Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje pateikta informacija būtų išsami, korektiška ir teisingai rodytų viešojo sektoriaus subjekto finansinę ir turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną – į ataskaitų rinkinį įtraukti visą privalomą informaciją, pvz., panaudos sutarčių sąrašą).	Tikrinti Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų pateiktų duomenų atitikimą su konsoliduotųjų ataskaitų duomenimis.	Iki 2025-04-20	Savivaldybės Finansų ir biudžeto planavimo skyrius
5.	Patvirtinti parkų, skverų sąrašą, juos užregistruoti teisės aktų nustatyta tvarka.	Procesas inicijuotas, numatyti lėšas veiksams įgyvendinti ir užbaigti registraciją	Iki 2025-12-31	Savivaldybės Architektūros, aplinkosaugos ir teritorijų planavimo skyrius
* Priemonės ir terminai suderinti su Kalvarijos savivaldybės administracija				

Savivaldybės kontrolierius

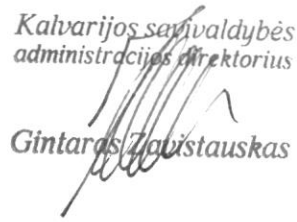

Tomas Lužanskis

Susipažinau:

*Finansų ir biudžeto planavimo
skyriaus vedėja*

Laima Trečiokienė

*Kalvarijos savivaldybės
administracijos direktorius*

Gintaras Zapistauskas

PRIEDAI

Audito ataskaitos „Kalvarijos savivaldybės 2024 metų metinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo“ priedas Nr. 1

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas – įvertinti Savivaldybės 2024 metų metinių ataskaitų rinkinio duomenis bei Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas laikotarpis – 2024 metai.

Audituojamas subjektas – Kalvarijos savivaldybė, Laisvės g. 2, Kalvarija.

Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracijai vadovavo direktorius Gintaras Zavistauskas, Finansų ir biudžeto planavimo skyriaus vedėjos pareigas ėjo Laima Trečiokienė.

Audito objektas – audituotas 2024 metų Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinys⁵⁹.

Audito metu buvo vertinamos šios 2024 metų Savivaldybės ataskaitos:

1) 2024 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, kurį Savivaldybės administracija Tarnybai pateikė 2025 m. vasario 11 d. ir kurį sudaro:

- Savivaldybės biudžeto pajamų vykdymo 2024 m. gruodžio 31 d. ataskaita, sudaryta 2025 m. sausio 20 d.;

- Savivaldybės biudžeto išlaidų vykdymo 2024 m. gruodžio 31 d. ataskaita, sudaryta 2025 m. sausio 20 d.;

- Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio aiškinamasis raštas.⁶⁰

Kitos ataskaitos:

- Skolinių įsipareigojimų 2024 m. gruodžio 31 d. ataskaita, sudaryta 2025 m. vasario 5 d.;

- Mokėtinų sumų 2024 m. gruodžio 31 d. ataskaita, sudaryta 2025 m. vasario 5 d.⁶¹

2) 2024 metų metinių finansinių ataskaitų rinkinys, kurį Savivaldybės administracija pateikė 2025 m. balandžio 22 d. ir kurį sudaro:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2024 m. gruodžio 31 d. duomenis;

- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2024 m. gruodžio 31 d. duomenis;

- Pinigų srautų ataskaita pagal 2024 m. gruodžio 31 d. duomenis;

- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2024 m. gruodžio 31 d. duomenis;

- Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamasis raštas⁶².

3) Savivaldybės 2024 metų veiklos ataskaita⁶³.

Auditas atliktas vadovaujantis Tarptautinių aukščiausiųjų audito institucijų (INTOSAI) standartais. Vadovavomės nuostata, kad audituojamas subjektas pateikė išsamią ir objektyvią informaciją, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus. Auditas buvo suplanuotas taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas, jog pateiktose ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Auditui atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, reprezentuojantys visumą. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

⁵⁹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (2012-03-29 įstatymo Nr. XI-1951 redakcija su pakeitimais), 2 straipsnio 29 dalis, 6 straipsnis.

⁶⁰ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 8 straipsnis.

⁶¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013-12-31 įsakymas Nr. 1K-417 „Dėl valdžios sektoriaus subjektų apskaitos duomenų teikimo finansų ministerijai ir skelbimo taisyklių patvirtinimo“, 9 ir 10 priedai

⁶² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 7 straipsnis.

⁶³ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 6 straipsnis.

Audito įrodymams gauti buvo atliktos skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo ir kitos audito procedūros, norminių teisės aktų ir dokumentų peržiūros, neatliekant nuoseklios peržiūros testų, išsamios rizikos analizės (audito planavimo etape), kurios leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant rizikingiausiose srityse.

Atsižvelgiant į savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai nustatytus veiklos planus ir paskirstytą darbo laiką bei siekiant ekonomiško ir efektyvaus žmogiškųjų išteklių naudojimo, audituota taikant audito atranką.

Savivaldybės biudžeto vykdymą, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, organizuoja savivaldybės administracijos direktorius. Biudžeto vykdymo rezultatai nurodomi savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitose. 2024 m. biudžeto vykdymo ataskaitą parengė savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto planavimo skyrius, vadovaudamasis savivaldybės biudžeto apskaitos duomenimis – į biudžetą gautų pajamų ir asignavimų valdytojų pateiktomis biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo ataskaitomis.

Auditui taikyti kiekybinio reikšmingumo lygiai:

a) 1 % (223 256 Eur) nuo Kalvarijos savivaldybės tarybos 2024-02-23 sprendimu Nr. T-37 patvirtintų 2023 metų biudžeto asignavimų (22 325,6 tūkst. Eur). Ši suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose yra nurodytos kasinės išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Darbinis reikšmingumas – 75 proc. kiekybinio reikšmingumo sumos ir yra 167 442 Eur.

b) 1 % (420,82 tūkst. Eur) nuo savivaldybės turto vertės pagal Kalvarijos savivaldybės paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio finansinės būklės ataskaitos duomenis (42 082,64 tūkst. Eur). Ši nustatyta suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, finansavimo sumas bei grynąjį turtą, reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Audito ataskaitos „Kalvarijos savivaldybės 2024 metų metinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo“ priedas Nr. 2

Kalvarijos savivaldybei pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų (viešojo sektoriaus subjektų) vidaus kontrolės vertinimas

Eil. Nr.	Viešasis juridinis asmuo (VJA) (viešojo sektoriaus subjektas)	Vidaus kontrolės vertinimas⁶⁴	Papildoma informacija (jeigu VJA vidaus kontrolė įvertinta <i>patenkinamai</i> arba <i>silpnai</i>)⁶⁵	Vidaus teisės aktas, kuriuo patvirtinta VJA vidaus kontrolės politika (<i>data, numeris, pavadinimas</i>)
1.	Kalvarijos gimnazija	Gera		Kalvarijos gimnazijos direktoriaus 2021-01-25 įsakymu Nr. VI-7 „Dėl Kalvarijos gimnazijos vidaus kontrolės politikos patvirtinimo“ patvirtinta vidaus kontrolės politika
2.	Kalvarijos sav. Sangrūdų pagrindinė mokykla	Gera		Kalvarijos sav. Sangrūdų pagrindinės mokyklos 2023 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V1-9.
3.	Kalvarijos sav. Akmenynų pagrindinė mokykla	Gera		Kalvarijos sav. Akmenynų pagrindinės mokyklos direktoriaus įsakymu Nr. 78 patvirtinta Vidaus kontrolės politika.
4.	Kalvarijos sav. Jungėnų pagrindinė mokykla	Gera		Kalvarijos sav. Jungėnų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2021-08-30 įsakymu Nr. V-31 „Dėl Kalvarijos sav. Jungėnų pagrindinės mokyklos vidaus kontrolės politikos tvirtinimo“ patvirtinta vidaus kontrolės politika.
5.	Kalvarijos vaikų lopšelis-darželis „Žilvitis“	Gera		Kalvarijos vaikų lopšelio-darželio „Žilvitis“ direktoriaus 2020-10-27 įsakymu Nr. V-92

⁶⁴ Pagal 2020-06-29 finansų ministro įsakymu Nr. 1K-195 patvirtinto Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašo 24 punktą, viešojo juridinio asmens vidaus kontrolė vertinama:

labai gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, vidaus kontrolės trūkumų nerasta;

gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, bet yra vidaus kontrolės trūkumų, neturinčių neigiamos įtakos viešojo juridinio asmens veiklos rezultatams;

patenkinamai – jei visa rizika yra nustatyta, tačiau dėl netinkamo rizikos valdymo yra vidaus kontrolės trūkumų, kurie gali turėti neigiamą įtaką viešojo juridinio asmens veiklos rezultatams;

silpnai – jei ne visa rizika yra nustatyta, nevykdomas rizikos valdymas ir vidaus kontrolės trūkumai daro neigiamą įtaką viešojo juridinio asmens veiklos rezultatams.

⁶⁵ Nurodomos priežastys, lėmusios *patenkinamą* arba *silpną* VJA vidaus kontrolės vertinimą, aprašomos VJA veiklos sritys, kuriose nustatyti reikšmingi vidaus kontrolės trūkumai, priemonės jų pašalinimui ir pan.)

				patvirtinta vidaus kontrolės politika.
6.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka	Labai gerai		Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos direktoriaus 2020-12-18 įsakymu Nr. V-11 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas vidaus kontrolės įgyvendinimo Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje tvarkos aprašas.
7.	Kalvarijos savivaldybės kultūros centras	Gera		Kalvarijos savivaldybės kultūros centro direktoriaus 2021-07-21 įsakymu Nr. V-18 „Dėl Kalvarijos savivaldybės kultūros centro vidaus kontrolės politikos patvirtinimo“ patvirtinta vidaus kontrolės politika
8.	Kalvarijos meno ir sporto mokykla	Gera		Kalvarijos meno mokyklos direktoriaus 2021-01-05 įsakymu Nr. V-4 patvirtinta vidaus kontrolės politika.
9.	Kalvarijos savivaldybės socialinių paslaugų centras	Gera		Kalvarijos savivaldybės socialinių paslaugų centro direktoriaus 2022-09-09 įsakymu Nr. 96 VK Kalvarijos savivaldybės socialinių paslaugų centro vidaus kontrolės politika išdėstyta nauja redakcija.
10.	Kalvarijos savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba	Gera		Kalvarijos savivaldybės kontrolieriaus 2020-11-17 įsakymu Nr. KVĮ-8 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo Kalvarijos savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje tvarkos aprašo“ patvirtintas vidaus kontrolės įgyvendinimo aprašas.
11.	Kalvarijos priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnyba	Gera		Kalvarijos priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybos vadovo 2021-03-12 įsakymu Nr. V-4 patvirtinta vidaus kontrolės politika.
12.	VšĮ Kalvarijos savivaldybės sveikatos centras	Gera		VšĮ Kalvarijos savivaldybės sveikatos centro direktoriaus 2025-02-03 įsakymu Nr. V-2/A(1.4E) „Dėl viešosios įstaigos Kalvarijos savivaldybės sveikatos centro vidaus kontrolės politikos“ patvirtinta viešojo juridinio

				asmens vadaus kontrolēs politika
13.	Kalvarijas sporto centras			<i>Reorganizuotas</i>
14.	VšĮ Kalvarijas pirminės sveikatos priežiūros centras			<i>Reorganizuotas</i>
15.	VšĮ Sangrūdos ambulatorija			<i>Reorganizuotas</i>

Audito ataskaitos „Kalvarijos
savivaldybės 2024 metų metinių
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto
ir turto naudojimo“ priedas Nr. 3

Kalvarijos savivaldybės 2024 m. konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų sąrašas

Eil. Nr.	Kontroliuojančio arba valdančio VSS kodas	Kontroliuojančio arba valdančio VSS pavadinimas	Kontroliuojamo arba valdomo VSS kodas	Kontroliuojamo arba valdomo VSS pavadinimas	Nuosavybės dalis (proc.)	Kontroliuojamas ar valdomas VSS
1.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija		Kalvarijos savivaldybės išdas	100	Kontroliuojamas
2.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	288749040	Kalvarijos savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba	100	Kontroliuojamas
3.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	100	Kontroliuojamas
4.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	190379992	Kalvarijos gimnazija	100	Kontroliuojamas
5.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	300000455	Kalvarijos sav. kultūros centras	100	Kontroliuojamas
6.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	191812635	Kalvarijos meno ir sporto mokykla	100	Kontroliuojamas
7.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	190387416	Kalvarijos lopšelis-darželis „Žilvitis“	100	Kontroliuojamas
8.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	188208265	Kalvarijos sav. viešoji biblioteka	100	Kontroliuojamas
9.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	190397862	Kalvarijos sav. Akmenynų pagrindinė mokykla	100	Kontroliuojamas
10.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	190375976	Kalvarijos sav. Jungėnų pagrindinė mokykla	100	Kontroliuojamas
11.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	190399347	Kalvarijos sav. Sangrūdų pagrindinė mokykla	100	Kontroliuojamas
12.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	165816753	Kalvarijos sav. socialinių paslaugų centras	100	Kontroliuojamas
13.	188751268	Kalvarijos savivaldybės administracija	166054658	Kalvarijos priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnyba	100	Kontroliuojamas
14.	188744836	Kalvarijos savivaldybės taryba	165802433	Viešoji įstaiga Kalvarijos savivaldybės sveikatos centras	100	Kontroliuojamas

Audito ataskaitos „Kalvarijos
savivaldybės 2024 metų metinių
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto
ir turto naudojimo“ priedas Nr. 4

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis atliktos audito procedūros

1. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas.
2. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymas.
6. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.
7. Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas.
8. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas.
9. Lietuvos Respublikos kelių įstatymas.
10. Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas.
11. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas.
12. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas.
13. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas.
14. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
15. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas.
16. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas.
17. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
18. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas.
19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimas Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
20. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
21. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 patvirtinta strateginio valdymo metodika.
22. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
23. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
24. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymas Nr. 1K-170 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
25. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. 1K-361 „Dėl savivaldybės biudžeto, biudžeto programų sąmatų vykdymo ir skolinių įsipareigojimų statistinių ataskaitų teikimo finansų ministerijai taisyklių ir ataskaitų formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
26. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2024 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-414 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo įgyvendinimo rengiant valstybės 2024 metų ataskaitų rinkinį ir nacionalinį 2024 metų ataskaitų rinkinį“.
27. Savivaldybės tarybos sprendimai, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai, susiję su audituotomis sritimis.
28. Audituočių įstaigų vidaus dokumentai.